

İstişarelerde hakkın hatırını gözetmek

“Onlar, Rablerinin dâvetini kabul ederler ve namazı dosdoğru kılarlar. Onların işleri de kendi aralarında bir istişare iledir.” (Şûrâ, 38.)

Bu âyet-i kerimeye kulak verince bilhassa bir noktaya nazar, hatta “hasr-ı nazar” lâzımdır.

O nokta şudur: Rabbimizin dâvetini kabul etmek, namazı dosdoğru kılmak ve işleri istişare ile yapmak; âyet-i kerimede peş peşe ve birbirine bağlı olarak beyan ediliyor. Böylece istişarenin Rabbimiz katında ne kadar ehemmiyetli olduğu zahir ve aşikâr oluyor.

Rabbanî dâveti kabul edip namazını dosdoğru kılan bir mü'min; namazda iken nasıl Rabb-ül Âlemin'e müteveccih olup, başka fani teveccühleri nazara almıyorsa, istişarelerde de sadece Allah'ın rızasını gözetir.

Ne kendinin, ne de başkalarının nefis ve hissiyatlarının hatırlarını değil, Hakk'ın hatırını esas alır.

“Nefsim ve hissim, nefisler ve hisler incinirse incinsin, ama Hakk'ın hatırı incinmesin, şahs-ı manevînin ruhu muzdarip olmasın” der, meşveret sonucuna razı olur ve meşveretler zeminlerinde haklı ve doğru bulduğu söylem ve çalışmalarına devam eder.

“Bu olmazsa, öbür meşveret; ben olmazsam dâvâ arkadaşlarım var” der, huzur ve istikamet içinde halisane, muhlisane hizmetlerini sürdürür. Hem de herhangi bir göreve seçilme şartına bağlı kalmadan..

Ne bahtiyardır onlar ki, attıkları her adımı rastgele atmazlar, rastgele söz sarfetmezler, biribirlerini gıybet edip çekiştirmezler.

O bahtiyar zümre, Allah'ın (cc) emirlerini, Resûlullah'ın (asm) sünnetini, lisan-ı halleriyle ilân etmek azmini taşırlar. Yazıya ve söze münhasır bırakmazlar. Benlikten

ve enaniyetten sakınır ve sakındırırlar.

“Çünkü bu zamanda enaniyet çok ileri gitmiş. Herkes, kameti miktarında bir buz parçası olan enaniyetini eritmeyip bozmuyor, kendini mazur biliyor; ondan nizâ çıkıyor. Ehl-i hak zarar eder; ehl-i dalâlet istifade ediyor.” (Kastamonu Lâhikası, 120. Mektup)

“Bununla beraber, etrafına toplandığımız hizmet-i Kur’âniye, ene’yi kabul etmiyor, nahnü istiyor. “Ben demeyiniz, biz deyiniz” diyor.

“Kur’ân’ın tilmizi (talebesi) ise, yalnız liveçhillah ve rıza-yı İlâhî için ve fazilet için o derece nefsinin menfaatinden tecerrüd eder ki, Cennet-i ebediyeyi dahi hakikî maksat ve gaye-i ibadet yapmaz. Nerede kaldı ki, bu dünya-yı zailenin fâni olan menafii onu, hakikî maksat ve gayesinden çevirsin.” (Mesnevî-i Nuriye)

Ancak “şahsiyet” ile “benlik” farklı şeylerdir. Şahsiyet; Allah tarafından verilmiş olan kabiliyetin ve maharetin şahıstaki tezahürüdür. Herkes sahip olduğu maharet ve kabiliyeti, Allah’ın ihsanı bilerek, O’nun rızası dairesinde ve O’nun yolunda kendine mâl etmeden istimal ve izhar edebilir. Bu yönden her insan diğer insandan ayrı ve mümtazdır. Cemaatleşmenin mânası da bu farklı ve mümtaz kabiliyetleri bir araya getirip birbirinden istifade ettirmesidir. Bu cihetle cemaat şahsiyetleri silikleştirmez, aksine onlardan istifade eder.

Şahsın, kendini üstün ve değerli, başkalarını hakir görüp aşığılaması “benlik”tir, “enaniyet”tir. Bu menfi duygu ve bakış açısı ile cemaat olmak mümkün değildir. Bu yüzden cemaate giren birisinin bu gibi menfi duygu ve hallerden sıyrılması gerekir.